

**Közbeszerzési
Hatóság**

Fenntartható Magyarországért Program

Tájékoztató az előzetes piaci konzultáció gyakorlati alkalmazásáról

A Közbeszerzési Hatóság Fenntarthatósági munkacsoportjának javaslatai alapján

A Közbeszerzési Hatóság kiemelt feladatának tekinti, hogy ösztönözze a zöld, szociális és innovatív szempontok közbeszerzési eljárásokban történő elterjesztését.

A fenntarthatósági célok széleskörű képviselete érdekében a Közbeszerzési Hatóság 2021 áprilisában elindította a Fenntartható Magyarországért Programot, melynek keretében többek között Fenntarthatósági munkacsoport megalakítását kezdeményezte. A munkacsoportban a Hatóság, a legnagyobb hazai ajánlatkérők, valamint a Hatósággal együttműködő szervezetek képviselői azon dolgoznak, hogy a tevékenységeik körében minél inkább érvényre juttassák a környezetvédelem, az azzal szorosan összefüggő klímavédelem, a társadalmi felelősségvállalás és az innováció jegyében rendelkezésre álló megoldásokat. A munkacsoport előzőeken túl a célját a közbeszerzési piac szereplőinek szemléletformálása, a szakmai párbeszéd erősítése, a jogalkalmazók támogatása, illetve hazai és nemzetközi jó gyakorlatok megismertetése révén fejtí ki.

Jelen összefoglaló a Fenntarthatósági munkacsoport 2021. szeptember 28-án megtartott második üléséhez kapcsolódóan az előzetes piaci konzultációra vonatkozóan tartalmaz gyakorlati információkat, valamint a munkacsoport ülésén jelen lévő szervezetek előzetes piaci konzultációval kapcsolatos jó gyakorlatát mutatja be.

Az előzetes piaci konzultáció fogalma

Az előzetes piaci konzultáció a közbeszerzési eljárások alapos és hatékony előkészítésének egy viszonylag újszerű, még kevésbé elterjedt eleme, amely az ajánlatkérő számára lehetőséget biztosít arra, hogy a közbeszerzési eljárás megindítása előtt független szakértőkkel, hatóságokkal, illetve piaci résztvevőkkel folytasson előzetes egyeztetést az eljárás előkészítése és a gazdasági szereplők – a tervezett beszerzésre és annak követelményeire vonatkozó – tájékoztatása érdekében.¹ Ugyanakkor a piaci szereplők a nyilvános piaci konzultációk során kapott információk alapján előzetesen tájékozódni tudnak a lefolytatni kívánt közbeszerzési eljárások tárgyáról, mely egyben lehetőséget biztosít számukra a ténylegesen megindított eljárásra történő alaposabb felkészülésre is. A jogintézmény alkalmazásával kapcsolatosan a Miniszterelnökség részletes útmutatót² készített.

Leggyakrabban felmerülő kérdések – tippek

Hogyan alkalmazható az előzetes piaci konzultáció?

Az előzetes piaci konzultációra vonatkozó felhívást az **ajánlatkérő a saját honlapján** teszi közzé, illetve 2021. július 1. napjától a konzultációt úgy is megvalósíthatja, hogy a műszaki leírás tervezetét és a szerződéstervezetet az **EKR-ben** (a központi közbeszerzési nyilvántartás és a közbeszerzési eljárások elektronikus lebonyolítását támogató elektronikus közbeszerzési rendszerben) előzetesen közzéteszi, és annak véleményezésére az érdeklődő gazdasági szereplők számára lehetőséget biztosít³. A funkció részletes leírását, működését az EKR-ben elérhető kézikönyv⁴ tartalmazza. Az ajánlatkérők és a konzultációban résztvevők díjmentesen használhatják az EKR rendszerét, így az számukra semmilyen többletköltséggel nem jár.

Tekintettel arra, hogy az EKR használatát a Kbt. továbbra sem írja elő kötelezően az előzetes piaci konzultáció lebonyolítása céljából, az ajánlatkérők nincsenek megkötve abban, hogy milyen további módszereket alkalmaznak. A gazdasági szereplőknek

¹ A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 28. § (4)

² <https://www.palyazat.gov.hu/tmutat-elzetes-piaci-konzultci>

³ Kbt. 28. § (5)

⁴ <https://ekr.gov.hu/portal/tamogatas>

ezért érdemes továbbra is az ajánlatkérők honlapjait, vagy a központi beszerző szervezetek saját elektronikus közbeszerzési rendszereit is figyelemmel kísérni.

Milyen előnyökkel jár a jogintézmény alkalmazása?

- **A túlárazás kockázatának csökkentése:** az előzetes piaci konzultáció alkalmazásával az ajánlatkérő tájékozódhat egy adott termék vagy szolgáltatás áráról és azokat összehasonlíthatja más országok áraival.
- **Módosítások elkerülése:** a konzultációval érintett közbeszerzési eljárásokban a kiegészítő tájékoztatás-kérések, a közbeszerzési dokumentáció módosítások szükségességének valószínűsége kisebb.
- **Hibák és szabálytalanságok kockázatának csökkentése:** az előzetes piaci konzultáció alkalmazása javíthatja a közbeszerzési dokumentumok minőségét és segíti a jogszabálykövetést, minimalizálhatja a hibalehetőségeket az uniós források felhasználása során is.
- **Versenypárbeszéd alkalmazásának csökkentése:** A versenypárbeszéd általában a különösen összetett szerződések esetében kerül alkalmazásra. Az ajánlatkérők azonban néhány esetben a gazdasági szereplőkkel való kommunikáció eszközeként használják és kerülnek az előzetes piaci konzultációt, amellyel megismerhető a piac és a gazdasági szereplők termékei és szolgáltatásai az eljárás megindítása előtt.
- **Innovatív közbeszerzés megvalósítása:** az előzetes piaci konzultáció szinte mindig segítséget jelent az új és nehezen érthető innovatív közbeszerzések során, és segítheti az innovatív közbeszerzések elterjedését. A gazdasági szereplőkkel történő szoros együttműködés az innovatív megoldások technikai megvalósíthatóságának alapját képezi.
- **A beszerzés előkészítésének támogatása:** az előzetes piaci konzultáció alkalmazása megkönnyíti a beszerzés tárgyának, az alkalmassági követelmények és a becsült érték meghatározását, a közbeszerzési dokumentumok (elsősorban a műszaki leírás) elkészítését, illetve a közbeszerzési dokumentumok előzetes közzététele esetén azok pontosítását, véglegesítését.
- **Verseny élénkítése:** Az érintett potenciális ajánlattevők tájékozódhatnak az ajánlatkérői igényekről, több idejük van felkészülni az ajánlattételre, így több ajánlat érkezhetsz és élénkül a verseny. A nemzetközi tapasztalatok közül kiemelendő Horvátország, ahol bizonyos körben kötelező az előzetes piaci konzultáció alkalmazása. A horvát tapasztalatok egyértelműen pozitívak, a jogintézmény alkalmazása megnövelte az ajánlattételi kedvet.

- **A korrupció elleni küzdelem erősítése:** Az ajánlatkérőnek széles körű mérlegelési jogköre van az előzetes piaci konzultáció alkalmazására, amely csökkenti a gazdasági szereplőnek nyújtott tisztességtelen előnyök kockázatát vagy akár a nyílt korrupciót.
- **A professzionalizáció elősegítése:** Az előzetes piaci konzultációt alkalmazó ajánlatkérők rendszerint magasan képzett szakembereket alkalmaznak, akik a közbeszerzés eljárásjogi, műszaki és piaci vonatkozásait is behatóan ismerik, ez pedig segíti az újszerű, professzionális ismeretek terjedését
- **A modernizáció és a digitalizáció fejlesztésének lehetősége:** Az előzetes piaci konzultáció többnyire digitális platformokon is lebonyolítható, ezzel is biztosítva az átláthatóságot és hozzájárulva a közbeszerzési eljárások teljeskörű modernizációjához és digitalizációjához.

Hogyan kerülhető el a versenykorlátozás és az összeférhetlenség?

A verseny tisztaságára, a gazdasági szereplők esélyegyenlőségére és a velük szemben történő egyenlő elbánásra vonatkozó alapelvek érvényesülése érdekében az előzetes piaci konzultáció során az ajánlatkérő köteles minden szükséges intézkedést, így különösen a releváns információk közlését a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a megfelelő ajánlattételi határidő meghatározását megtenni.

Célszerű a konzultációt minden érdeklődő együttes, személyes jelenlétével tartani, majd az eseményről és minden elhangzó információról jegyzőkönyvet készíteni és azt nyilvánosan elérhetővé tenni. Az összes érdeklődő gazdasági szereplő együttes jelenlétével tartott konzultáció további előnye, hogy csupán egy jegyzőkönyvet kell készíteni, ezáltal az ajánlatkérő adminisztrációs terhei is csökkenthetők.

Hogyan segítheti a konzultáció a műszaki leírás elkészítését?

Első lépésként a releváns információk tisztázása érdekében elengedhetetlen a közbeszerzés tárgya szerinti felelős részleg bevonása, hiszen így az ajánlatkérő megfelelően előkészített kérdéseket tehet fel a gazdasági szereplőknek a műszaki tartalommal kapcsolatban. Célszerű továbbá a konzultáción résztvevőket egyenként felkérni a termékük/szolgáltatásuk műszaki információit ismertető prezentáció tartására. Az ezt követően esetlegesen felmerülő további kérdések megválaszolására pedig konkrét és rövid határidők tűzésével elkerülhető a konzultáció és így az

előkészítés elhúzódása. A minden érdeklődő gazdasági szereplő részvételével, együttesen tartott konzultáció esetén a beszerzési igényről tárgyilagos információkat gyűjthet az ajánlatkérő, anélkül, hogy esetlegesen versenyszűkítő módon konkrét termék vagy egyetlen gazdasági szereplő szolgáltatásának jellemzőire szűkülne a műszaki tartalom meghatározása.

A konzultáció hozzájárulhat az esetlegesen olyan ellentmondásos kiírási feltételek előírásának elkerüléséhez, amelyek módosítása az eljárás megindítását követően csak az eljárás visszavonásával és új közbeszerzési eljárás megindításával lenne lehetséges.

Jó gyakorlati példák

MÁV CSOPORT: MÁV-START Zrt.

A MÁV-START Zrt. 2016 óta alkalmazza a piaci konzultációt sikeresen azon eljárásait megelőzően, melyek esetében a beszerezni kívánt termékre vonatkozóan nem rendelkeztek a közbeszerzés tárgyának meghatározásához szükséges minden információval, vagy abban az esetben, mikor felmerült annak a lehetősége, hogy a rendelkezésükre álló információk elavultak lehetnek (pl. bizonyos cikkszámok gyorsan változnak).

A MÁV-START Zrt. konzultációs felhívásait a nyilvánosság és az esélyegyenlőség érdekében minden esetben nyilvánosan (elsősorban honlapján) közzéteszi. Tapasztalataik szerint célszerű a piaci szereplőket előre feltérképezni arra az esetre, ha nem jelentkezne elég érdeklődő a felhívásra.

A találkozót megelőzően az ajánlatkérő – az egyenlő elbánást szem előtt tartva – tájékoztatta az érdeklő gazdasági szereplőket a rendelkezésre álló időkeretekről és határidőkről, továbbá, hogy milyen felmerülő kérdésekre számíthatnak.

A MÁV-START Zrt. a piaci konzultációi során – a fokozott hatékonyság és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében – minden gazdasági szereplő együttes részvételét részesíti előnyben, annak érdekében, hogy objektív és tömör információk érkezzenek, valamint kevesebb legyen az adminisztráció, hiszen ebben az esetben a konzultációról csak egy jegyzőkönyvet kell készíteni. A résztvevőkkel külön-külön tartott konzultáció esetén sokkal részletesebb tájékoztatást adhatnak a gazdasági

szereplők, viszont ebben az esetben több az adminisztráció is, hiszen minden megbeszélésről külön jegyzőkönyvet szükséges készíteni és nyilvánosságra hozni.

A konzultáción tisztázandó kérdéseket minden esetben az ajánlatkérő illetékes szakterületeivel egyeztetve készítik elő, a sorrendet is egyeztetve, a korábbi szerződések tapasztalataira és piaci ismereteikre támaszkodva. Az átláthatóság biztosítása érdekében a konzultáció elején tisztázzák a konzultáció a folyamatát a válaszadásra használandó platformokat, továbbá, hogy írásban vagy azonnal szükséges megadni a válaszokat.

A MÁV-START Zrt. pozitív visszajelzést kapott ajánlatkérő közbeszerzés tárgya szerinti szakmai szervezeteitől is a jogintézmény alkalmazása során; az így nyert információk főként az érintett szakterületeknek jelentenek nagy segítséget a műszaki leírás előkészítése során. Az előzetes piaci konzultáció alkalmazásának köszönhetően jellemzően szélesebb lett a verseny és a konzultáció jelentős mértékben hozzájárult az eredményes eljárás lefolytatásához. Fontosnak tartják ugyanakkor hangsúlyozni, hogy a nyilvánosság elvének érvényesülését, a közbeszerzési alapelvek figyelembevételét és a konzultációk jegyzőkönyv készítése útján történő dokumentálását minden esetben biztosítani kell.

Magyar Posta Zrt.

A Magyar Posta Zrt. feladatai ellátásához kapcsolódóan az elmúlt évben két kiemelt közbeszerzési eljárását megelőzően is előzetes piaci konzultációt folytatott le.

Az egyik ilyen eljárás tárgya „Három- vagy négykerekű elektromos segédmotoros járművek flottaüzemeltetése”. A Magyar Posta Zrt. ebben az esetben azért alkalmazta a jogintézményt, mert a módszertani megvalósíthatósággal, a műszaki megoldásokkal és az üzemeltetéssel kapcsolatban kérdések merültek fel a beszerzés előkészítése során. A sikeres piaci konzultáció fenttarthatóbb műszaki megoldásokat hozott az eljárás dokumentumainak létrehozásában, úgy mint a kommunikációs stratégia fejlesztése a helpdesk, call center vagy a diszpécser szolgálat tekintetében, vagy az árképzés módszerei.

Az „Elektromos kerékpárok beszerzése” ugyancsak a Posta kiemelt projektjei közé tartozik, itt is flottaüzemeltetési szolgáltatás igénybevétele volt a cél, melyet tárgyalásos eljárás keretében terveztek megvalósítani. A piaci konzultáció eredményeképpen azonban az eszközök adásvétele árubeszerzésként valósult meg végül nyílt közbeszerzési eljárás keretében. Sikeresen pontosították a műszaki leírást, valamint a piac és a költségek elemzése is alátámasztotta az adásvétel jogosultságát.

Megyei Jogú Városok Szövetsége

Debrecen egy alkalommal, 2018-ban építési beruházási projekt során alkalmazta az előzetes piaci konzultációt, egy jóváhagyási terv alapján induló tervezési és kivitelezési eljárást megelőzően. A konzultáció elsődleges célja a becsült érték valós tartalmának piaci ellenőrzése volt. A felhívás az ajánlatkérő honlapján jelent meg, a konzultációt 17 érdeklődő gazdasági szereplő együttes jelenlétével tartották. A becsült érték meghatározásának kérdésén túl sor került a műszaki tartalommal felmerülő kérdések tisztázására is, mely alapján a műszaki leírás módosításra került. A két és fél hónap alatt sikeresen lefolytatott közbeszerzési eljárásban végül hét ajánlat érkezett. Az ajánlatkérő tapasztalata szerint az előzetes piaci konzultáció sikeres volt, bár viszonylag kevés kérdés tisztázására volt szükség. Elsősorban a becsült érték, a műszaki tartalom és a szerződéses feltételek pontosításában segített a jogintézmény alkalmazása.